

Inleiding op de schriftlezing

Elk jaar probeer ik een kleine serie te houden over een bijbelboek dat minder vaak in onze zondagse diensten klinkt. Eerder maakte ik zo'n serie over Prediker en Spreuken, en ook Job en Hooglied kwamen voorbij. Dit keer heb ik gekozen voor het bijbelboek Handelingen. En in het bijzonder voor de kortere, min of meer afgeronde, verhalen die dit boek bevat. Vandaag horen we over gemeente-zijn, wat maakt je tot gemeente? Het blijkt om delen te gaan en om solidariteit. Maar ook om de vraag hoe je je voordoet...

We lezen het verhaal van vandaag in twee delen. We horen eerst een positief voorbeeld van leerling zijn en delen, en dan het tegendeel, verteld aan de hand van de figuren van Ananias en Saffira. Bij tv-programma's wordt vaak aangegeven: 12-plus, of: in dit programma komt geweld voor, of: ouderlijk toezicht gewenst. Bij het gedeelte over Ananias en Saffira, het tweede stukje van onze lezing vandaag, zou ik deze waarschuwing op willen nemen...

Lezing: Handelingen 4 : 32 t/m 5 : 11 (Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

Overdenking

Lieve mensen, gemeente van Jezus Christus,

hier laat een gemeente zich in het hart zien.
Hier laat een gemeenschap zien waar het haar werkelijk om gaat.

De gelovigen zijn, zo vertelt het verhaal, één van hart en één van ziel.
En als je doorleest, ontdek je,
dat het dan niet zozeer gaat om 'over alles hetzelfde denken,
dezelfde leer, dezelfde geloofsinhoud, dezelfde manier van je geloof uiten',
maar dat het vooral gaat
om de praxis, om de praktijk,
over samen delen, geld en goederen,
vrijgevig, ruimhartig,
zodat niemand enig gebrek lijdt,
zodat het niemand aan iets
ontbreekt.
Geld en goed worden naar behoefte,
naar nood en wat nodig is,
verdeeld.

Hier laat de gemeente zich in het hart zien.
Dit is een gemeenschap waarin de geest van Jezus waait.

En dan worden bij deze algemene omschrijving van gemeentezijn
twee concrete verhalen verteld, twee voorbeelden
gegeven.
Twee wegen geschetst.
Een weg die naar leven en welzijn leidt.
En een weg die ten dode voert.

Allereerst:

Josef, bijgenaamd Barnabas,
verkoopt een akker en legt het geld
aan de voeten van de apostelen.
Het wordt kort en krachtig verteld, zonder omhaal van woorden,
in alle eenvoud,
goede wijn behoeft geen krans.

En daarna het verhaal van Ananias en Saffira.
Ook zij verkopen een stuk grond.
en net als Josef, bijgenaamd Barnabas,
leggen ze geld aan de voeten van de apostelen.

Maar er staat
één zinnetje tussen dat
alles anders maakt:
ze hielden een deel van de opbrengst achter,
drukten een deel achterover, zou je zelfs kunnen vertalen.
En in die
woorden klinkt iets heimelijks,
iets wat het daglicht niet kan verdragen.
Hier laten Ananias en Saffira
zich in het hart kijken.

In de reactie van Petrus
lijkt door te klinken dat het ook
prima was om een deel te geven van de opbrengst,
dat het geen must is om alles te geven,
geen verplichting.

Maar het lijkt vooral te gaan om het
'doen alsof'.
*Zeg me,
heb jullie het stuk grond voor dit bedrag verkocht?*
vraagt hij aan Saffira.
*Ja,
zegt ze,
voor dit bedrag.*

Ananias en Saffira
laten zich in het hart kijken.
Het gaat hen meer om indruk maken,
hun goede naam,
net zo geweldig zijn als Josef, bijgenaamd Barnabas,
hun eigen status,
reputatie,
geroemd worden om de royale inzet,
royaler dan ze zijn,
geprezen.

En dat wordt in het boek Handelingen neergezet als bedrog.
Je bedriegt God en je bedreigt de gemeenschap.

Ze doen alsof ze alles geven,
helemaal toegewijd,
maar houden een deel achter, voor zichzelf,
berekend.
De zorg voor de armen
blijkt niet hun grootste zorg.

Het is een hard verhaal:
Ananias valt dood neer, Saffira valt dood neer.
Het heeft op veel mensen, die dit verhaal al als kind hoorden,
grote indruk gemaakt. Blijven hangen,
als iets onverteerbaars.

Het is de manier waarop de auteur van Handelingen wil vertellen,
dat het hier ook wel om leven en dood gaat.
Hoe wij omgaan met bezit.
Wat wij doen met ons geld.
Hoe we dan doen.
Of we eerlijk zijn, oprecht.
Geef je jezelf of hou je een deel achter?
Gaat het ons om de gemeenschap of toch vooral om onszelf?

Een hard verhaal dat ons uitnodigt
ons in het hart te laten kijken.

Uit de beginregels van het verhaal van vandaag
bleek dat die gemeenschap bestond uit armen en rijken.
En meteen in de volgende regel blijkt dat
men zich hier niet bij neerlegt.
We horen van de dynamiek van geven en ontvangen.
Kerk als een plek waar je mag komen zoals je bent.
Kerk als een plek waar je kunt geven wat je hebt en wie je bent.
Kerk als een plek waar je mag ontvangen.
Waar we samen in actie kunnen komen en in verzet.

Kerkzijn is in de afgelopen maanden anders geweest.
En het zal ook de komende tijd nog anders zijn.
Heel voorzichtig gaan we straks
weer bouwen.
Samen zingen is nog geen optie.
Spontane begroetingen, omhelzingen, handdrukken, een arm om de schouders,
nabijheid als troost, koffiedrinken ná de dienst,
het blijft nog even anders dan anders.

Maar het boek Handelingen herinnert ons eraan dat kerk-zijn
mogelijk blijft. In de vorm van dienen en delen.
Leven in de geest van Jezus. Toegewijd. Amen.

*Op zondag 7 juni staat Handelingen 8 : 26-40 centraal.
Hartelijke groeten, Martine*